

Hadüzenet a parlagfűnek?

Itt az idő, most vagy soha – mondja a Szegedi Környezetgazdálkodási Kht., mely július végén nagyszabású akciót szeretne indítani a parlagfű kiirtása érdekében. Természetesen csak akkor, ha az illetékes bizottságok és a közgyűlés is úgy akarja.

Az utóbbi években rohamosan terjedt Szegeden is a pollenallergia, mely *lassan már a lakosság harmadának jelent időről időre visszatérő problémát*. A megbetegedések fő előidézője a parlagfű (ambrosia) néven ismert gyomfaj, melynek terjedési területe egyre növekszik.

A Környezetgazdálkodási Kht. június 18-án nagyobb akciót szervezett, melyen a társaság mintegy 200 dolgozója vett részt. Az egyik cél a parlagfű kiirtása volt – mintegy 9000 növényt sikerült összegyűjteni –, másrészt pedig a jelentősebb parlagfűvel fertőzött területeket kívánták felderíteni. Az akció során mintegy 30 ezer négyzetméternyi ilyen területet találtak.

A tapasztalatok szerint a kezelt, vagy egyébként zárt növénytakaróval, pázsittal borított területet parlagfűtől mentesek. *Azonban a belvárostól a külterületek irányába haladva fokozatosan nő a fertőzöttség*. Veszélyeztetettek például a felásott, megművelt, de mára elhanyagolt növényzettel nem, vagy csak részlegesen borított területek, valamint a mezőgazdasági művelésbe vont területek széle. Legveszélyesebbek azonban azok a területek, melyeket a tulajdonosok felszántottak, de a vetés valamilyen okból elmaradt. Az ilyen terepet kedveli a parlagfű.

Az akció után a kht. két javaslatot is tett. A feltárt 30 ezer négyzetméteres parlagfűvel fertőzött belterület vegyszeres gyomirtását szeretné végrehajtani, ezt követően pedig gyepesítené. Hosszú távon ugyanis a területek füvesítése jelentene megoldást, mert a zárt gyepfelület kiszorítja a parlagfűvet. Éppen ezért javasolják, hogy a jelenleg gondozott 200 hektáros területet további 20-30 hektárral növeljék jövőre.

A városban érzékelhető pollenszennyezés forrása azonban nem elsősorban a közterületeken keresendő, hanem a várost övező, gyakran parlagon hagyott, művelés alatt nem álló mezőgazdasági területeken. A kht. javaslatot tett arra is, hogy készüljön egy felmérés és fertőzöttségi térkép a városi külterületekről. Majd ezt követően a fertőzött területek tulajdonosait az önkormányzat felkérhethné a veszélyes gyomnövények kiirtására. Ennek eredménytelensége esetén hatósági eljárást lehetne kezdeményezni, a törvény ugyanis művelési kötelezettséget ír elő. A beavatkozások természetesen pénzbe kerülnek, a gyomirtás és a gyepesítés összesen 5,6 millió forintba, míg a külterületek felmérése további 2,5 millióba. Az illetékes bizottságok után a *csütörtöki közgyűlés elé kerül a két javaslat*. A helyes döntés a 24. órában születethet meg a szakemberek szerint, ugyanis augusztus elején kezdődik a parlagfű virágzása, a pollenkoncentráció pedig a többszörösére növekszik.

T. V.

● Cyrano de Bergerac: Cserhalmi György „Nem vagyok hetyke ember”

„Majd kiderül, mi működtethető és mi nem.” (Fotó: Karnok Csaba)

A korszak egyik legjelentősebb magyar színészyenisége, a vibráló érzékenységgel rendelkező modern hőstípus, Cserhalmi György alakítja a szabadterin Rostand Cyrano de Bergerac című verses drámájának címszerepét. A negyvenkilenc esztendőss színművész a próbák szünetében beszélgettünk.

● **Hogy érzi magát az új közegben, s az hogyan hat önmre?**

– Új közeg? Én mindenütt otthon vagyok. Ez Magyarország, nem?

● **Konkrétan Szegedre gondoltam.**

– Többször jártam már Szegeden. Fiatalabb koromban sok verseny volt erre felé. De filmet is forgattam itt. Körülbelül ennyi.

● **Habitusát és pszichéjét ismerte, úgymond arcon vágta ez a szerep. Ön hogyan gondolja?**

– Nem tudom. Biztosan. Nem én osztottam magamra a szerepet.

● **Úgy gondolom, nem kell erőlködni, hogy hihető emberi életet teremtsen a színpadon.**

– Nem tudom, hogy szabad téren mit lehet nagyon hiteles csinálni. Fogalmam sincs. Maga a darab azonban meg fog szólni.

● **Cyrano azt mondja egy helyütt a darabban: „Egy szóval: csúszó indaszerepet nem vállalok halálomig!... Lehet, tölgy nem vagyok, nincs bükk-termetem, de egyedül nők, ha már magasra nem.” Rostand mintha Cserhalmi Györgyről írta volna e mondatokat.**

– Ennél én lényegesen egyszerűbb ember vagyok. Sokkal több kompromisz-

szummal, talán még többel, mint kellene. De ezek vállalható dolgok annak érdekében, hogy mozoghassanak az ügyeim, az ügyeink. Úgyhogy én nem vagyok olyan hetyke ember, mint Cyrano.

● **Elhangzott, hogy az ön javaslatára változott meg egy szövegrész, ezen keresztül pedig az egész darab érzelmi, hangulati színezete, töltése.**

– Nem szeretek előre beszélni a dologról, mert egyrészt nincs is sok értelme, másrészt meg mindenki azt lát bele, amit akar. Inkább csak azt gondolom, hogy ez egy másfajta Cyrano lesz. Eltér azoktól, mint amiket például én láttam. Sok olyan dolgot vettem észre a Cyrano-ban, amely az írói szándék szerint is létezett, csak eddig valahogyan elsiklottak fölötté. Ezt most kipróbálom. Lehet, hogy belebukok.

● **Mennyire szól bele a rendező munkájába?**

– A rendező munkájába nem szólok bele, de van egy közös része az együttműködésünknek, ez pedig az én szerepem. Azon rajta vagyok.

● **Látványsszínház lesz a Cyrano. Szinte minden ezt szolgálja: a pirotechnika, a négy és fél tonna díszlet, a harcművészek, a lovak... Ilyen esetben, ebben a nagy térben milyen technikákkal, mód-szerekkel lehet erőteljesebbé tenni a színészi játékot?**

– Én ugyanúgy játszom majd, mint máskor. Nem hiszek abban, hogy ha egy szerelebb gesztus tesztek, akkor jobban odafigyelnek rám az emberek. Lehet, hogy bizonyos részek elsikladnak, de ebben az esetben az egész számít. Majd kiderül, hogy mi működtethető

és mi nem. Ami biztos, megnőni nem tudok.

● **Használna majd orrot?**

– Persze, anélkül nem megy ez a darab.

● **Korán kezdődött a filmes karrierje. Még főiskolásként szerepelt abban a tévésoroztatban, amely éppen a vidék legértékesebb-leghírhedtebb emberéről szólt. Hogyan emlékszik vissza a Rózsa Sándorra?**

– Itt forgattuk Algyón a sorozat egy részét, amelyben én játszottam Veszéskát. Régen volt.

● **A filmnél maradván, mi az oka annak, hogy a K. O., a 80 huszár vagy a Dögkeselyű című filmek főszereplőjéből nem lett olyan európai sztár, mint Daniel Olbrychskiből? Mi hiányzott ahhoz, hogy külföldön is olyan ismert legyen, mint a korban, testfelépítésben, karakterben önhöz közel álló lengyel színész?**

– Olbrychski Franciaországban élt és dolgozott különböző filmekben. Nekem is volt ilyen lehetőségem, igaz, nem Nyugat-Európában. 1983-ban kaptam egy két évre szóló hollywoodi szerződést, amit nem írtam alá.

● **Miért?**

– Mert olyanok voltak a feltételek. Onnantól kezdve nem érdekel a dolog. Mostanában is hívtak, de nem megyek. Látom ezeket az életeket különböző fesztiválokon, és egyetlen porcikám sem kívánja.

● **Amikor feltűnt a televíziós reklámokban, tisztán, érthetően és világosan elmondta, miért csinálja.**

– Pénzért, igaz?

● **Igen. Hogy azok közé a színészek közé tartoz-**

zon, akiknek nem kell mindent eljátszaniuk, s ne kelljen a pénz miatt olyan szerepeket is elvállalniuk, amiket nem akar. A szabadságát és függetlenségét váltotta meg ezzel.

– Ez mind igaz. Figyelmet kérek! Most is pénzért csinálom!

● **Mindentől függetlenül nekem úgy tűnik, hogy kicsit egzaltált és csalódott.**

– Miből gondolja?

● **Kepes András Desszert című műsorában igen boldogtalannak látszott.**

– Bizonyára rosszul vágta meg a Kepes-műsort, mert három órát beszélgettünk, s ebből csak egy volt látható a televízióban. Én egyébként nem érzem magam csalódottnak. Valószínűleg a televízióknak vannak olyan érdekei, hogy embereket csalódottnak állítsanak be. Semmi az egész! Három helyen kell megvágni az anyagot, aztán a legboldogabb ember egy pillanat alatt a legboldogtalanságba lesz. Ez a szomorú vágóasztal története, semmi más.

● **Amikor Szikora János rendező a Cyrano sajtótájékoztatóján idézett a darabból, önből hatalmas sóhaj szakadt fel.**

– Azért sóhajtottam akkor, mert Szikora egyetlen egy idézetet nem mondott el pontosan, pedig már egy hónapja próbáljuk a darabot.

● **Ha az utcán megismerik, beszélgat az emberekkel?**

– Igen. Egyet nem szeretek, ha a kocsmában mellém ülnek. Az utcán szívesen beszélgetek az illetővel, sőt be is megyek vele a kocsmába. De ott benn ne üljön mellém, mert azt nem bírom.

Szabó C. Szilárd

● Új finanszírozás a fogászatban

Sok az eszkimó, kevés a fóka

Új finanszírozási rendelet született a fogorvosi ellátásban, ami július elsejétől lépett volna érvénybe. A MEP azonban a mai napig nem kötött új szerződést az alapellátásban dolgozó fogorvosokkal. A várható változások lényegesebb pontjairól dr. Láng Erzsébet, a rendelőintézet fogászatának főorvosa tájékoztatót.

A régi finanszírozás szerint havonta a fogorvosok úgynevezett *praxispénze* a betegek által fizetett összegből és az egészségbiztosítótól havonta kapott 195 ezer forint fix bázispénzből tevődött össze. A most életbe lépő új finanszírozás három részre bontja a *praxispénzt*: a fix támogatásból, a betegek által a kezelésekért fizetett összegből, valamint az orvos teljesítménye után járó díjazásból tevődik össze. A másik lényeges változás, hogy a biztosító ezen túl csak akkor köt 6 órás munkaidőre szerződést a fogorvossal, ha 3 ezer 600 ember ellátása tartozik hozzá. A fix tb-támogatás összege is módosul. A lakosságszám és a korösszetétel függvénye az orvos számára juttatandó támogatás. A főorvosnő szerint *ezzel a módszerrel számolva lényegesen kevesebb lesz a biztosító által fizetendő havi fix összeg, mint eddig volt*. Különösen a falusi fogorvosok szenvednek meg az új finanszírozást, hiszen falun mind kevesebben mennek el fogorvoshoz. A városi fogorvosok sem lesznek könnyebb helyzetben. Az eddigi 195 ezer forintos havi támogatás és a betegek által

fizetett kezelési díj elegendőnek bizonyult a rendelők üzemeltetésére. Az új szisztéma szerinti havi pénz már nem fogja fedezni a rendelő fenntartási költségeit, kivált nem most, amikor elegendi kell tenni a rendelet által előírt minimumfeltételeknek.

Úgy tűnik, az új finanszírozás a fogorvosok számára csökkentést tűzte ki célul, mert minél nagyobb a körzet, illetve minél több beteg tartozik egy-egy fogorvoshoz, annál jobb az anyagi támogatás. Amennyiben egy-egy orvosra kevesebb beteg ellátása hárul, annál kevesebb a fix pénz és a teljesítmény után járó díjazás. Szegeden a 15 önkormányzati fogászati rendelőben a szükségesnél több, 36 fogorvos dolgozik közalkalmazotti státuszban.

A teljesítmények után járó díjat csak a végtermék elkészülte után kapja az orvos, ami azt jelenti, hogy a fogfúrásáért, idegeléséért, egyéb szükséges kezelésért külön-külön nem jár pénz, csak a már kész, betömött fogért kaphat az orvos teljesítménypontot.

A hétfégi fogorvosi ügyelet megszüntetése is az új finanszírozás következménye. A most napvilágot látott rendelet ugyanis azt írja elő, hogy a 100 ezer lakosnál nagyobb településeken folyamatosan – de minimum napi 6 órán ketesztül – fogorvosi ügyeletet kell tartani. Ezért havi 150 ezer forintot fizet a tv. Ennyiből képtelenség üzemeltetni az ügyeletet, s ezért – igaz egyelőre átmentileg –, Szegeden megszűnt a hétfégi fogorvosi ügyelet.

K. K.

Engedély nélküli szemét

Nem szép látvány, ha a Belváros szívében szemét- és törmelékhegyek állnak. A kupa- és csomaganyagok ugyanis nem nyújtanak „esztétikai élményt” az arra sétálók számára. Ez azonban csak egy dolog. Mert lakók is vannak a világon. Lakók, akik lakni, élni, s vállalkozók, akik dolgozni szeretnének.

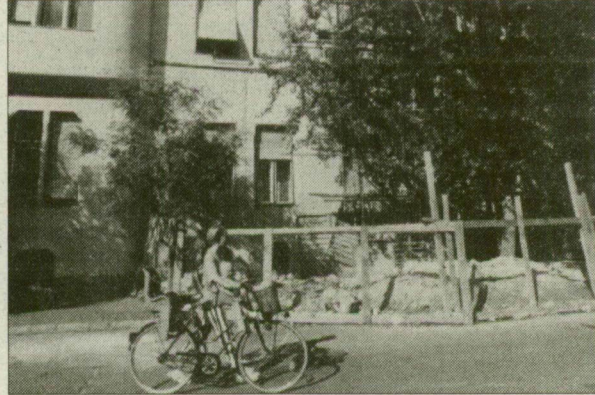
A történet a Vitéz utca 3-5. számú épületekről szól. A Vitéz utca 3. számú ház épül. Több mint egy éve viseli el a környék a zajt, a kellemetlen szagokat. Az 5. számú házban lakók pedig kénytelenek voltak eltűnni a szemétheget is. A kivitelező ugyanis olyan közterületfoglalási engedéllyel rendelkezett, amely alapján mindkét épület elejét szeméttel áraszthatta el.

Az engedély június 30-án lejárt – a szemét maradt. A

Vitéz utca 5. számú ház lakói mozgolódní kezdtek. Az út-irány: önkormányzat, kivitelező, majd megint önkormányzat. A szemét megint csak maradt. Az ügyek jelenlegi állása szerint – tudtuk meg a polgármesteri hivatal illetékesétől – a vállalkozót kötelezték, hogy takarítsa el a törmeléket. Aki ugyanakkor kérte közterületfoglalási engedélye meghosszabbítását. Ez utóbbit külön el kell még bírálni, és – állítólag – majd csak a Vitéz utca 3. szám elé kapja meg. Addig is lesz a közterület felügyelőknak munkájuk – bírsághozhatnak, amennyiben megtalálják a vállalkozót.

Az ügy pikantériája: az épülő ház beruházója nem más, mint az önkormányzat.

Fekete Klára

Vitéz utca, vitézül... (Fotó: Karnok Csaba)

● Budapest (MTI)

A Magyar Vöröskereszt Országos Titkársága kedden felhívással fordult a lakossághoz, jogi személyekhez, és valamennyi megyei és fővárosi titkárhoz, hogy lehetőségük-höz mérten pénzübeli és természetbeni adományokkal támogassák a közép-keleturópai térség árvíz sújtotta területein élő embertársaikat.

A körlevél szerint az árvíz-

A Vöröskereszt felhívása

károsultaknak elsősorban takaróra, zseblámpára, konzervre, sátorra, oltóanyagokra (Hepatitis, Salmonella, Cole- ra) és nejlón, illetve gumi védőkesztyűre van szükségük. Ezek mellett minden más

hasznos eszközt és terméket elfogadnak. A pénzádományokat az e célra elkülönített 10300002-20329725-71483285 MKB számlaszámra várják. Készpénzáutalási csekkek a Magyar Vöröske-

reszt Országos Titkárságán, valamint a megyei és fővárosi szervezeteknél szerezhetők be.

A lengyelországi idős árvíz-károsultak javára a nyugdíjasklubok és idősek „Életet az éveknek” Országos Szövetsége félmillió forintot ajánlott fel. A pénz a magyarországi lengyel nagykövetség segítségével jut el a rászorulókhöz.